

Branko Franolić, Works of Croatian Latinists Recorded in the British Library General Catalogue

Škarica, Dario

Source / Izvornik: **Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine, 1998, 24, 265 - 266**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:261:920043>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Institute of Philosophy](#)

Branko Franolić, Works of Croatian Latinists Recorded in the British Library General Catalogue, Second, enlarged Edition, Croatian Information Centre, Zagreb – London – New York – Toronto – Sydney, 1998.

Uvodni tekst u ovo, drugo i prošireno izdanje svojih *Work of Croatian Latinists Recorded in the British Library General Catalogue* Branko Franolić zaključuje konstatacijom da do sredine XIX. st. hrvatski pisci pišu više na latinskom negoli na hrvatskom jeziku – poziva se pritom na podatke iz Jurićeve bibliografije *Opera Scriptorum latinarum natione Croatorum usque ad annum MDCCCXLVIII typis edita* (Zagreb, 1968/1971), koja bilježi 4300 tiskanih djela hrvatskih autora na latinskom jeziku, dok Ivan Kukuljević u svojoj *Bibliografija Hrvatska* (Zagreb, 1860) bilježi 3000 knjiga pisanih na hrvatskom jeziku do 1860. g. Dakako da je jezik neke književnosti (u širem značenju te riječi, uključujući dakle i znanstvenu literaturu) znak njezine kulturne i civilizacijske pripadnosti. U ovom pak slučaju – budući da je riječ o univerzalnom, nadnacionalnom latinskom jeziku – taj je jezik svjedočanstvo pripadnosti hrvatskih znanstvenika i književnika, filozofa, teologa, povjesničara i pjesnika, zapadnom civilizacijskom krugu.

Dio te prisutnosti Hrvata u kulturnom, poglavito knjižnom blagu Europe dokumentiran je Franolićevim *Works of Croatian Latinists Recorded in the British Library General Catalogue* – dakle, onaj dio koji je zabilježen u općem katalogu Britanske knjižnice – ukupno tristotinjak primjeraka, otprilike 250 izdanja, dvjestotinjak naslova, šezdesetdevet autora Hrvata, od XII. do XX. st., od Hermana Dalmatina do Tona Smerdela.

Analiza Franolićeva popisa pokazuje da su među autorima Hrvatima u općem katalogu Britanske knjižnice najzastupljeniji Matija Vlačić Ilirik (s 43 naslova), Ruder Bošković (s 19 naslova), Bartol Georgijević (sa 17 naslova), Andrija Dudić (s 15 naslova), Marko Antun de Dominis (s 15 naslova), Marko Marulić (s 13 naslova), Franjo Petrić (s 11 naslova), Stjepan Gradić (s 11 naslova), Juraj Dragišić (sa 7 naslova), Anselmo Banduri (sa 7 naslova), Rajmund Kunić (sa 7 naslova), Pavao Skalić (sa 6 naslova), Brno Džamanjić (sa 6 naslova), Matija Grbić/Grbac (s 5 naslova), Antun Vrančić (s 5 naslova), Mate Frkić (s 5 naslova), itd.

Što se pak djela tiče, ističu se brojem zabilježenih izdanja uglavnom naslovi povijesne tematike – primjerice, Stjepan Brodarić, *Clades in campo Mohacz* (8 izdanja), Koriolan Ćipiko, *De Petri Mocenici imperatoris gestorum libri tres* (5 izdanja, ukupno 6 primjeraka), Felix Petančić, *Quibus itineribus Turci sint aggrediendi* (4 izdanja), Nikola

Modruški, *Oratio in funere Reverendissimi domini D. Petri Cardinalis Sancti Sixti habita* (3 izdanja), Franjo Petrić *De Historia dialoghi X* (3 izdanja), itd.

Ovdje je zanimljivo naglasiti da u Franolićevu popisu nalazimo i znatan broj filozofskih djela – primjerice, Herman Dalmatin, *De Essentiis*, Juraj Dragišić, *Dialectica nova, Propheticae Solutiones, De natura caelestium spiritum quos ancelos vocamus*, Franjo Petrić, *Nova de Universis Philosophia, Discussiones Peripateticae*, Andrija Dudić, *De cometarum significatione Commentariolus*, Pavao Skalić, *Miscellanea*, Juraj Dubrovčanin, *Peripateticae Disputationes* itd. Uz to, popis sadrži i veći broj djela Matije Vlačića Ilirika, Marka Marulića, Marka Antuna de Dominisa, Ruđera Boškovića itd.

Treba zaključiti da Franolićeva *Works of Croatian Latinists Recorded in the British Library General Catalogue* pružaju veoma korisnu informaciju istraživačima hrvatskoga kulturnoga naslijeđa i predstavljaju značajan prinos razvoju hrvatske bibliografije.

DARIO ŠKARICA

Filozofija odgoja. Izbor tekstova hrvatskih pisaca, *priredio Ivan Čehok, Školska knjiga, Zagreb, 1997.*

Malobrojnim pregledima hrvatske filozofije nedavno je, pod gornjim naslovom, pridružena svojevrsna hrestomatija tekstova hrvatskih autora od Petra Pavla Vergerija Starijeg (1370–1444) do Nikole Gučetića (1549–1610) pa od Franje Račkoga (1828–1894) do Vladimira Filipovića (1906–1984) koji problematiziraju ono što danas zovemo filozofijom odgoja. Njezin je priređivač Ivan Čehok, predavač na istoimenoj katedri Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Namjera mu je, kako kaže u predgovoru, ponuditi kratki historijski prikaz razvoja odgojne misli u Hrvatskoj, da bismo rasvjetljenjem vlastite tradicije mogli doći do njenog plodonosnog prenošenja u našu suvremenu odgojnu i znanstvenu misao. Potrebno je »izgraditi forum za ophođenje s vlastitom idejnom poviješću da bismo mogli vidjeti gdje su ukorijenjene naše vlastite misli i naše vlastito djelovanje.« No, rasprave, kratki članci, odlomci iz djela, uz odgojnu problematiku, ulaze i u psihološke, društvenoteorijske pa čak i prirodoznanstvene postavke, tako da ovaj zbornik ujedno daje i uvid u narodnu povijest u općekulturnom smislu.

Odgoj nije, smatra priređivač, samo jedan od mogućih filozofskih problema. Svaka spoznaja, a posebno filozofska, osvješćuje se, odnosno diže do istine upravo kroz odgoj. »Filozofija kao mišljenje i samomišljenje čovjeka jest bitno odgoj i samoodgoj, jer samo čovjek koji reflektira o svojoj vlastitoj opstojnosti može uzgajati ili odgajati svoje vlastite ljudske mogućnosti«. Razmišljati o odgoju i odgojno djelovati znači iskušavati bitne mogućnosti mišljenja i djelovanja, odnosno baviti se filozofijom. S druge strane, to znači da takozvane edukacijske znanosti koje se s vremenom sve više osamostaljuju nisu moguće bez najuže sprege s filozofijom.